

Common Room: kryzys/katastrofa/apokalipsa?

Płock, 25-26.10.2019

Common Room w tytule dorocznych konferencji organizowanych przez kierunek filologia Wydziału Nauk Humanistycznych i Społecznych PWSZ w Płocku nawiązuje do salonu literackiego prowadzonego przez Stefana i Franciszkę Themersonów, niezwykłą parę artystów i intelektualistów, w Londynie w latach 1957-1959. Gościł on naukowców, artystów i literatów i był miejscem unikatowych wykładów, prezentacji, wieczorów artystycznych, koncertów i dyskusji. Intencją organizatorów konferencji jest stworzenie równie „przyjaznego” – jak pisali Themersonowie – „miejsca spotkań i wymiany myśli” o głęboko interdyscyplinarnym charakterze.

Tegoroczna, siódma już edycja konferencji poświęcona jest problematyce szeroko rozumianego kryzysu i jego implikacji – zarówno w wymiarze realnym, jak i wyobraźniowym. Z jednej strony kryzys prowadzi do krótszej lub dłuższej perspektywie do namacalnej katastrofy, z drugiej zaś jest bodźcem dla apokaliptycznych wizji końca świata, czy też zagłady ludzkiej cywilizacji. Namysł nad kryzysem, którego świadomość zdaje się dziś przenikać wszystkie sfery naszej aktywności, rodzi nieuchronne obawy o koniec porządku świata, który znamy. Wynikiem strachu przed tym, co może nastąpić, jak również próbą ostrzeżenia przed katastrofalnymi skutkami nie tylko nieprzemyślanej działalności człowieka, ale także wymykających się spod kontroli różnorodnych zjawisk i trapiących ludzkość wszelakich kryzysów, są niewątpliwie apokaliptyczne i postapokaliptyczne obrazy przyszłości – mnożą się one we współczesnej kulturze, stanowiąc same w sobie objaw powszechnego kryzysu aksjologicznego, epistemologicznego i ontologicznego. Jacques Derrida przypomina jednakże w wykładzie „On a Newly Arisen Apocalyptic Tone in Philosophy” (1980) genezę słowa apokalipsa (gr. objawienie, odsłonięcie), wskazując tym samym na potencjalną relację pomiędzy dyskursem kryzysu, przecuciem katastrofy i odkryciem prawdy, która przywrócić może utraconą harmonię i dać początek nowemu, lepszemu łaadowi.

Stefan Themerson prowadzi bohaterów swojej ostatniej powieści *Wyspa Hobsona* ku katastrofie, która unicestwia utopijną idyllę malowniczej wyspy i jej mieszkańców, gdy na ów skrawek ładu, zakupiony tuż przed wielkim kryzysem przez amerykańskiego milionera, w nieunikniony sposób dociera cywilizacja i polityka. Powieść przesiąknięta jest profetyczną zapowiedzią rychłej śmierci marzenia o lepszym świecie, co wielu krytyków uznało za wyraz klęski Themersonowskiego traktatu moralnego, którego nośnikiem uczynił artysta swoje wcześniejsze utwory, głosząc w nich pochwałę przyzwoitości. Jednak i tutaj Themerson objawia niebywałą przewrotność swoich artystycznych wizji i nie podąża w żadnym razie tropem słynnej apokaliptycznej dychotomii T. S. Eliota – jego bohaterowie nie umierają ani z „hukiem”, ani ze „skomleniem”, lecz umierają ze śmiechu...

Zainspirowani przekraczając konwencjonalne granice twórczością Themersonów, zapraszamy Państwa do wzięcia udziału w dyskusji na temat problematyki kryzysu, jego potencjalnie katastrofalnych następstw oraz apokaliptycznych wizji w szerokiej interdyscyplinarnej perspektywie.

Referaty mogą dotyczyć między innymi następujących zagadnień:

- apokaliptyczne i postapokaliptyczne wizje świata i cywilizacji w kulturze: literaturze, sztukach wizualnych, teatrze, filmie, muzyce, komiksie, grach komputerowych i innych;
- apokalipsa jako metafora w literaturze, filmie, teatrze, sztukach wizualnych i innych;
- Holokaust; wojna jako doświadczenie apokaliptyczne; zagłada i czystki etniczne i religijne;
- historyczne i fikcyjne narracje końca;
- ekokrytyka;
- świadomość/brak świadomości implikacji niszczenia środowiska naturalnego; katastrofy ekologiczne; katastrofa klimatyczna; zagłada gatunków i ekosystemów – w sferze realnej i w sferze reprezentacji;
- dystopie polityczne, feministyczne, ekologiczne i inne;
- utopie i antyutopie w reprezentacjach i doświadczeniach przestrzeni miejskiej;
- estetyka kryzysu w narracjach literackich i filmowych: noir, neo-noir, cyberpunk, horror i inne;
- kryzys języka, znaczenia i komunikacji; kryzys reprezentacji;
- kryzys pojęcia prawdy w mediach tradycyjnych i cyfrowych oraz w przekazie politycznym;
- kryzys rzeczywistości: nowe technologie a wirtualizacja rzeczywistości; reprezentacje zwirtualizowanego świata w literaturze i filmie;
- rola dyskursu/narracji kryzysu i katastrofy w mediach i propagandzie;
- najważniejsze kryzysy nowoczesności i ponowoczesności: kryzys tożsamości, kryzys idei i wartości, kryzys wiary i duchowości, kryzys relacji międzyludzkich, kryzys kultury, kryzys egzystencjalny i ontologiczny, kryzys epistemologiczny, kryzys/koniec „wielkich narracji”, kryzys autorytetów, kryzys tradycji i inne;
- kryzys tradycyjnych gatunków i/lub kryzys estetyki w literaturze, filmie, teatrze, muzyce, sztukach wizualnych i innych;
- kryzys/zmierzch kanonu w kulturze: literaturze, sztuce, edukacji i innych obszarach;
- kryzys/zmierzch tradycyjnych wzorców kulturowych w obszarze seksualności, ciała i ról społecznych oraz jego reprezentacje w literaturze, filmie i sztuce;
- kryzys/zmierzch hegemonii: kultura, władza, imperia, patriarchy, męskość i inne;
- kryzysy i katastrofy ekonomiczne, finansowe, polityczne i społeczne w historii wraz z ich następstwami;
- idea kryzysu w filozofii dziejów; kryzys jako kategoria filozoficzna;
- kryzys migracyjny i jego implikacje; kultura i sztuka w obliczu kryzysu migracyjnego;
- kryzys (liberalnej/deliberatywnej) demokracji; kryzys/zmierzch tradycyjnych kategorii, ideologii, struktur i instytucji politycznych;
- kryzys jako szansa w polityce, biznesie, ekonomii, psychologii, kulturze i innych dziedzinach;
- zarządzanie kryzysem; zarządzanie w kryzysie; zarządzanie poprzez kryzys;
- kryzysy/katastrofy/apokalipsy życiowe – osobiste i rozwojowe – i/lub ich reprezentacje w literaturze, filmie i sztuce: żałoba i strata, rozpad związku, utrata statusu, utrata kontroli nad własnym życiem, utrata godności, uzależnienia, adolescencja, kryzys wieku średniego, starość i inne.

Ponieważ naszym celem jest utrzymanie konferencji w duchu Themersonowskiego salonu Common Room, który w swojej wszechstronności i interdyscyplinarności umykał łatwym kategoryzacji, zachęcamy nie tylko filologów, literaturoznawców, kulturoznawców i językoznawców, ale także przedstawicieli innych dyscyplin naukowych, takich jak filmoznawstwo, medioznawstwo, politologia, ekonomia, socjologia, pedagogika, psychologia, filozofia, historia, etnografia, studia nad sztuką, itp. do włączenia się do dyskusji.

Konferencja jest częścią dorocznego Festiwalu Themersonów (strona internetowa festiwalu: <https://www.facebook.com/themerson/>), upamiętniającego twórczość urodzonego w Płocku Stefana i jego żony Franciszki. W ramach Festiwalu odbywa się szereg imprez kulturalnych, między innymi warsztaty, koncerty, wystawy, przedstawienia teatralne czy pokazy filmowe, na które zapraszamy serdecznie Uczestników konferencji.

Wszystkie najważniejsze informacje na temat Płocka, Festiwalu Themersonów oraz poprzednich edycji konferencji Common Room wraz ze wskazówkami dotyczącymi dojazdu i zakwaterowania znajdziecie Państwo na naszej stronie internetowej: <https://pwszplock.pl/konferencja-common-room/> Na tej samej stronie znajduje się formularz zgłoszeniowy online. Czekamy do 30.09.2019 na zgłoszenia wystąpień w języku polskim lub angielskim zarówno od doświadczonych jak i początkujących badaczy, od doktorantów, jak również wszystkich osób żywo zainteresowanych tematem konferencji. Organizatorzy planują opublikowanie wszystkich tekstów, które uzyskają pozytywne recenzje.